Львівський національний університет імені Івана Франка
Юридичний факультет
Кафедра інтелектуальної власності, інформаційного та корпоративного права

ПРАКТИКУМ
ІНТЕЛЕКТУАЛЬНА ВЛАСНІСТЬ
(для студентів денної та заочної форм навчання)

2025

Розробники:

1. Олександра ЯВОРСЬКА – завідувач кафедри, професор
2. Леонід ТАРАСЕНКО - доцент, кандидат юридичних наук
3. Максим СУХАНОВ - доцент, доктор філософії в галузі права
4. Катерина ДЮКАРЄВА-БЕРЖАНІНА – доцент, кандидат юридичних наук
5. Христина КМЕТИК-ПОДУБІНСЬКА - доцент, кандидат юридичних наук
6. Ірина ШПУГАНИЧ - доцент, кандидат юридичних наук
7. Христина ГРИНИШИН – доцент, доктор філософії в галузі права

ТЕМА 1. ЗАГАЛЬНОТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРАВА УКРАЇНИ

Теоретичні питання:

1. Поняття інтелектуальної власності, інтелектуального права. Теорії інтелектуального права. Право на свободу творчості.
2. Інтелектуальне право України як галузь законодавства. Основні інститути інтелектуального права.
3. Форми правового регулювання інтелектуальних відносин:
   - 3.1 Загальні засади та особливості правового регулювання відносин у сфері інтелектуальної власності;
   - 3.2 Міжнародно-правові акти у системі інтелектуального права України;
   - 3.3 Законодавство як базовий регулятор інтелектуальних відносин;
   - 3.4 Договір як регулятор інтелектуальних відносин;
   - 3.5 Роль та значення судової практики у регулюванні інтелектуальних відносин.
4. Поняття, ознаки, види інтелектуальних правовідносин.
5. Державна система правової охорони інтелектуальної власності:
   - 5.1НОІВ (УКРНОІВІ): структура, функції;
   - 5.2 інші органи державної влади, які мають повноваження у сфері інтелектуальної власності (Антимонопольний комітет України, Митна служба та ін.).

Питання для самоконтролю:

1. Які етапи можливо виділити у становленні та розвитку правової охорони об’єктів інтелектуальної власності в законодавстві України?
2. Охарактеризуйте основні теорії інтелектуальної власності.
3. Охарактеризуйте зміст права на свободу творчості. Чи можуть бути обмеження у здійсненні права на свободу творчості?
4. Назвіть основні інститути інтелектуального права.
5. Які форми правового регулювання інтелектуальних відносин?
6. Назвіть основні міжнародно-правові акти у сфері інтелектуальної власності. Яке місце посідають такі акти в системі права України?
7. Охарактеризуйте договір як регулятор інтелектуальних відносин?
8. Яке значення судової практики в механізмі правового регулювання інтелектуальних відносин? Назвіть узагальнення судової практики в сфері інтелектуальної власності.
9. Назвіть ознаки інтелектуальних правовідносин. Які види інтелектуальних правовідносин?

10. Які види юридичної відповідальності передбачені за порушення в сфері інтелектуальної власності?
11. Охарактеризуйте основні завдання та функції «Українського національного офісу інтелектуальної власності та інновацій».
12. Які громадські об'єднання діють в сфері інтелектуальної власності, охарактеризуйте їх функції.
13. Наведіть основні завдання та функції Всесвітньої організації інтелектуальної власності (ВОІВ).
14. Які функції патентних повірених? Ознайомтеся з Положенням про представників у справах інтелектуальної власності (патентних повірених) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0263-24

Завдання 1

Проаналізуйте поняття інтелектуальної власності на основі змісту норм ст.ст. 41, 54 Конституції України, ст. 418 ЦК України, Конвенції про заснування Всесвітньої організації інтелектуальної власності https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_770, Угоди про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (ТРІПС) https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/981.

Завдання 2

Порівняйте зміст понять «право власності» та «право інтелектуальної власності». Проаналізуйте норми ст. 419 ЦК України.

Завдання 3

Ознайомтеся з нормами Глава 9 «Інтелектуальна власність» Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони. Про які об'єкти інтелектуальної власності йдеться в Угоді? Які нормативні акти прийняті Україною на виконання зобов'язань за Угодою про асоціацію?

Завдання 4

Проаналізуйте рішення Європейського суду з прав людини «Мюллер та інші проти Швейцарії», «Об'єднання працівників образотворчого мистецтва проти Австрії». Визначте правові підходи суду до пошуку балансу між свободою творчості та необхідністю захисту громадського порядку, свободи совісті, релігії, репутації, тощо.

Задача 1

При покупці картини «Замок в серпанку» художник попередив покупця, що він передає єдиний примірник картини, де зображено унікальне природне явище. У разі необхідності покупець повинен надати картину художнику для показу на персональній виставці. Покупець засумнівався в законності вимог художника, оскільки він стає власником картини, а художник втрачає на неї всі права. Однак автор полотна наполягав, що картина є об'єктом його інтелектуальної власності, належні йому права є невідчужуваними.

Здійсніть юридичний аналіз ситуації.

Чи право інтелектуальної власності та право власності на річ залежать одне від одного? Проаналізуйте норми ст. 419 ЦК України.

Чи правомірні вимоги художника? Які права на картину набув покупець?

Задача 2

25.03.2024 галерея сучасного мистецтва «FoxGallery» оприлюднила рекламу виставки популярного митця Х. Серед об'єктів, які планувались для експозицій, була група скульптур під назвою «Не така як всі». Ознайомившись з програмою виставки, голова ГО «Берегиня» звернулася до організаторів з листом про неприпустимість експонування згаданих скульптур, як таких, які принижують право жінок на індивідуальність, суперечать суспільній моралі та встановлюють згубні для суспільства стандарти жіночої зовнішності. Проте, керівник галереї відмовився відкликати будь-які експонати, покликаючись на те, що законодавством України заборонено втручання в творчий процес і здійснення цензури.

Проаналізуйте ситуацію, чи може бути обмежено право митця на свободу вираження поглядів у своїх творах і в яких випадках?

ТЕМА 2. АВТОРСЬКЕ ПРАВО: ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Теоретичні питання:

1. Поняття та правова природа авторського права.
2. Суб'єкти авторського права:
   - фізична особа як первинний суб'єкт, якому належить авторське право. Презумпція авторства;
   - співавторство: поняття та види;
   - правонаступники, перекладачі та автори інших похідних творів.
3. Об'єкти авторського права: ознаки. види. Твори, які не є об'єктами авторського права.
4. Виникнення та здійснення авторського права.

5. Особисті немайнові права автора твору.
6. Майнові права автора твору. Строки чинності майнових прав.
7. Правовий режим сирітських творів.
8. Підстави та порядок вільного використання творів.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте правову природу авторського права.
2. Назвіть основні міжнародно-правові акти у сфері авторського права.
3. Які закони та підзаконні акти чинні у сфері авторського права України?
4. Хто є первинним суб'єктом авторського права? Як впливає обсяг право-дієздатності на набуття та здійснення авторського права?
5. Охарактеризуйте похідних суб'єктів авторського права. Які правові підстави ведуть до набуття авторських прав похідними суб'єктами?
6. За яких умов юридична особа може набути авторських прав?
7. Які правові підстави ведуть до набуття авторських прав в порядку спадкування? Які авторські права успадковуються?
8. Охарактеризуйте правовий статус перекладача як суб'єкта авторських прав.
9. Окресліть проблеми правосуб'єктності штучного інтелекту у сфері авторського права.
10. Назвіть ознаки співавторства.
11. Які види співавторства визначені у Законі України «Про авторське право і суміжні права»?
12. Охарактеризуйте авторські права співавторів твору та особливості їх здійснення.
13. Охарактеризуйте особливості набуття та здійснення авторських прав на похідний твір.
14. За якими ознаками той чи інший об'єкт охороняється авторським правом?
15. Назвіть види об'єктів авторського права згідно Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів, ЦК України, Закону України «Про авторське право і суміжні права».
16. Чи охороняється авторським правом ідея, концепція, алгоритм? Поясніть свою відповідь.
17. Чи охороняються усні твори авторським правом? Обґрунтуйте.
18. Які об'єкти не охороняються авторським правом? Обґрунтуйте чому.
19. Назвіть підставу виникнення авторського права.
20. Розкрийте зміст презумпції авторства.
21. На який орган покладено проведення державної реєстрації авторського права? Який документ видається на підтвердження факту державної реєстрації авторського права?

22. Чи обов'язковою є державна реєстрація авторського права? Який порядок її проведення?
23. Як впливає факт державної реєстрації авторського права на момент набуття відповідних прав та їх здійснення?
24. Назвіть особисті немайнові права автора. Чи їх законодавчий перелік є вичерпним? Які особливості набуття, здійснення та захисту особистих немайнових прав автора?
25. Назвіть майнові права інтелектуальної власності на твір. Які особливості майнових прав на твір?
26. Охарактеризуйте способи використання твору.
27. Які строки чинності майнових прав інтелектуальної власності на твір згідно Бернської конвенції про охорону літературних та художніх творів та Закону України «Про авторське право і суміжні права»?
28. Які правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав на твір?
29. Охарактеризуйте правовий режим творів, що стали суспільним надбанням.
30. На кого покладено захист особистих немайнових прав автора, твір якого став суспільним надбанням?
31. За якими критеріями твори можуть бути віднесені до сирітських творів?
32. Які особливості використання сирітських творів? Які способи використання сирітських творів згідно Директиви Європейського Парламенту і Ради 2012/28/ЄС від 25 жовтня 2012 року про певні дозволені способи використання сирітських творів?

Завдання 1

Проаналізуйте положення Бернської конвенції про охорону літературних і художніх творів. Визначте її основні засади та сферу дії. У чому полягає принцип національного режиму відповідно до Конвенції? Порівняйте положення Конвенції та Закону України «Про авторське право і суміжні права» в частині строків охорони авторських прав.

Завдання 2

Проаналізуйте норми глави 84 ЦК та ч. 1 ст. 32 Закону України «Про авторське право і суміжні права». Назвіть правові підстави, що ведуть до набуття майнових прав на твір у порядку спадкування. Які особливості спадкування майнових прав на твір?

Наведіть актуальну судову практику щодо спадкування майнових прав інтелектуальної власності (приклади судових рішень з ЄДР судових рішень).

Завдання 3

Проаналізуйте ст. 29 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та Порядок набуття та втрати статусу сирітських творів, фонограм, відеограм та зафіксованих у них виконань, умови їх дозволеного використання та ведення реєстру.

Дайте визначення поняття «сирітський твір», «сирітський об'єкт суміжних прав». Які умови набуття режиму сирітського твору?

Охарактеризуйте поняття «ретельний пошук»? Хто його здійснює для віднесення твору до сирітського?

Які підстави та правові наслідки втрати режиму сирітського твору?

Завдання 4

Проаналізуйте статті 22 і 43 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та визначте випадки вільного використання творів та об'єктів суміжних прав.

Чи є вичерпним перелік випадків вільного використання творів? Які умови вільного використання творів?

Задача 1

Ольга є автором та єдиним суб'єктом майнових прав інтелектуальної власності на твори образотворчого мистецтва: твір «1» та твір «2». Ольга отримала свідоцтва про реєстрацію авторських прав на ці твори.

У травні 2023 року Ольга виявила порушення її особистих немайнових та майнових прав, а саме: відтворення творів «1» і «2» у дизайні товарів «1-1» і «22», інтерактивний доступ і розповсюдження яких здійснюється в мережі Інтернет.
Згідно даних Державного реєстру прав на ТМ власником свідоцтва на ТМ, під якою реалізовуються відповідні товари з використанням творів, є Наталія. А тому позов Ольга подала саме до неї. Зазначені порушення Ольга підтвердила також фактом придбання нею відповідних примірників контрафактних товарів, які реалізовуються Наталею із застосуванням методів дистанційної торгівлі через поштові сервіси, безпосередньо в Наталії (про що наявні документи поштових відправлень). Порушення, допущені Наталею щодо інтерактивного доступу в мережі Інтернет, зафіксовані за допомогою Центру компетенції адресного простору мережі Інтернет. Жодних договірних відносин з Наталею Ольга не мала і дозволів на використання її творів не надавала.

У зв'язку з цим, Ольга вимагає визнання дій Наталії такими, що порушують особисті немайнові та майнові авторські права та заборони Наталії вчиняти будьякі дії, які порушують авторське право (використання будь-якими способами творів). Ольга просить суд зобов'язати Наталію опублікувати за власний рахунок в друкованому медіа відомості про допущені нею порушення авторського права на твори Ольги, а також судове рішення щодо цих порушень.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 2

20.08.2023 року між видавництвом «Принт» та Ігорем (автором) укладено договір про створення за замовленням і використання твору. Згідно умов договору замовник доручає, а автор бере на себе виконання замовлення на створення твору під робочою назвою «Про важливе», українською мовою, обсягом 50 сторінок, та передає майнові права на твір замовнику. Термін виконання замовлення до 25.10.2023 р. Сторонами умови договору були дотримані, у вказаний термін твір був створений, права на нього передані видавництву, а через деякий час твір був опублікований у незмінному вигляді у двох варіантах – паперовому та електронному.

10.07.2024 року на сторінці соціальної мережі Facebook, яка належить письменниці Уляні, надруковано допис під назвою: «Як видавництво «Принт» докотилося до плагіату» з детальним описом книги, що створена Ігорем за згадуваним договором про створення за замовленням і використання твору та написаної нею книги (але з іншою назвою). Уляна також вказала, що її твір був оприлюднений раніше, але через надмірну промоцію твору Ігоря, залишився поза увагою читачів. Окрім того, в дописі Уляна «тегнула» видавництво з вимогою пояснити ситуацію.

Побачивши допис, видавництво звернулося до Ігоря про відшкодування шкоди за порушення умов договору, якщо ним справді було скопійовано текст Уляни. Ігор звинувачення відкинув та пояснив, що тут мала місце «паралельна творчість» і він не знав і не міг знати про написання Уляною схожого твору. Тоді видавництво звернулося до Уляни з вимогою або надати відповідні докази плагіату, або спростувати інформацію. Натомість Уляна подала позов до суду з вимогою про заборону подальшого розповсюдження скопійованого твору та зобов'язання видавництва вилучити примірники твору з продажу (в тому числі, електронні книги), а до автора – визнати факт незаконного копіювання твору та відшкодування моральної шкоди.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 3

У січні 2023 року видавництво «Мета» опублікувало художній роман Михайла. В червні 2023 року автору стали відомі факти використання його твору без згоди, а саме:

1) невеликий уривок з роману був зачитаний в літературній програмі по радіо;

2)додатковим тиражем у 500 примірників роман опубліковано рельєфнокрапковим шрифтом тим же видавництвом, а також тиражем у 200 примірників іншим видавництвом;

3) за сюжетом роману написана п’єса, яка вже протягом місяця збирає аншлаги в одному з театрів;

4) уривок з роману опублікований в одному із літературних журналів та хрестоматії сучасної української літератури;

5) видавництво «Друк» опублікувало роман у перекладі на польську мову і частину тиражу імпортувало до Польщі;

6) один із навчальних закладів виготовив 50 примірників твору для використання в навчальному процесі (при цьому в деяких місцях твір переривався коментарями стосовно літературних прийомів та образів, якими користувався автор).

Дайте правовий аналіз ситуації з кожному питання та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 4

25.10.2023 року Петро уклав договір із видавництвом «Мрія» про видання написаного ним художнього твору. Оскільки всі умови договору були погоджені, Петро спокійно вирушив у відрядження і чекав опублікування його твору. Але через деякий час Петро випадково дізнався про те, що друк його твору відбувається одночасно і у видавництві «Слово». Коли він звернувся до директора видавництва «Слово» з вимогою про припинення друку його художнього твору, той заявив, що у нього укладений відповідний договір із видавництвом «Мрія». У видавництві «Мрія» автору пояснили, що зараз у них відсутня технічна можливість щодо видання книги у тій кількості примірників, яка передбачена договором і тому звернулися по допомогу до іншого видавництва. А оскільки Петра на момент вирішення питання не було в країні, вирішили його не турбувати і залагодити це питання самостійно.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 5

Олекса і Остап є співавторами навчального підручника, який видали за власний кошт. При його написанні співавтори обговорювали чимало організаційних питань, однак договору про співавторство не укладали. Крім того, автори не узгодили питання щодо розміру авторської винагороди для кожного з них при використанні написаного ними підручника. Після опублікування твору між Олексою та Остапом виник спір про розмір винагороди та частку кожного з них.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

ТЕМА 3. ОСОБЛИВОСТІ НАБУТТЯ І ЗДІЙСНЕННЯ АВТОРСЬКИХ ПРАВ НА ОКРЕМІ ОБ'ЄКТИ. СУМІЖНІ ПРАВА

Теоретичні питання:

1. Авторське право на окремі об’єкти:
   1.1 Авторське право на твори образотворчого мистецтва. Право слідування;
   1.2 Авторське право на фотографічний твір;
   1.3 Авторське право на аудіовізуальний твір;
   1.4 Авторське право на комп’ютерні програми; на неоригінальні об’єкти, згенеровані комп’ютерною програмою;
   1.5 Авторське право на компіляції даних (бази даних), на збірники та інші складені твори:
   1.6 Авторське право на службові твори.
2. Суміжні права: поняття, об’єкти, суб’єкти.
3. Зміст та порядок здійснення суміжних прав:
   3.1 Права виконавців;
   3.2 Права виробників фонограм та виробників відеограм;
   3.3 Права організацій мовлення.
4. Управління майновими правами суб’єктів авторського права і суміжних прав.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте поняття та види творів образотворчого мистецтва.
2. Розкрийте зміст права слідування. Якими міжнародними актами воно закріплене?
3. За яких умов фотографія охороняється авторським правом?
4. Охарактеризуйте поняття та види аудіовізуальних творів.
5. Хто є авторами аудіовізуальних творів? Як урегульовані відносини між ними?
6. Охарактеризуйте правовий статус продюсера аудіовізуального твору.
7. Охарактеризуйте поняття «комп’ютерна програма» як об’єкт правової охорони авторським правом. Якими міжнародними документами встановлені правові підходи щодо охорони комп’ютерних програм? Чому комп’ютерні програми охороняються саме авторським правом?
8. У яких випадках дозволено вільне використання комп’ютерних програм?

9. Охарактеризуйте неоригінальний об’єкт, згенерований комп’ютерною програмою.
10. Які права виникають на неоригінальні об’єкти, згенеровані комп’ютерною програмою без безпосередньої участі фізичної особи в утворенні таких об’єктів? Кому належать такі права?
11. Які строки чинності майнових прав на неоригінальні об’єкти, згенеровані комп’ютерною програмою без безпосередньої участі фізичної особи?
12. Чи допустиме вільне використання неоригінального об’єкта, згенерованого комп’ютерною програмою?
13. Охарактеризуйте «базу даних» як об’єкт правової охорони авторським правом. Які умови надання правової охорони базі даних?
14. У яких випадках база даних охороняється за правом особливого роду (sui generis)?
15. У яких випадках дозволено вільне використання баз даних?
16. Дайте визначення поняття «похідний твір». Які особливості набуття та здійснення авторських прав на похідний твір?
17. Дайте визначення поняття «складений твір» Які особливості набуття та здійснення авторських прав на складений твір?
18. За якими ознаками твір може бути віднесений до службового твору?
19. Кому належать особисті немайнові авторські права на службовий твір?
20. Кому належать майнові авторські права на службовий твір?
21. Які права роботодавця щодо незавершеного службового твору?
22. Кому належать особисті немайнові авторські права на твір, створений за замовленням?
23. Кому належать майнові авторські права на твір, створений за замовленням?
24. Назвіть та охарактеризуйте об’єкти суміжних прав. Поясніть поняття «суміжні права».
25. Хто є суб’єктами суміжних прав?
26. Які факти є підставою виникнення суміжних прав?
27. Які особисті немайнові права належать виконавцям?
28. Які особисті немайнові права належать виробникам фонограм, відеограм?
29. Які особисті немайнові права належать організації мовлення?
30. Які майнові права на виконання? Назвіть способи використання виконання.
31. Які майнові права на фонограму, відеограму? Назвіть способи використання фонограми, відеограми.
32. Які майнові права на програму організації мовлення? Назвіть способи використання програми організації мовлення.
33. У яких випадках допустиме вільне використання об’єктів суміжних прав?
34. Які строки чинності суміжних прав? Які правові наслідки закінчення строку чинності майнових прав на об’єкт суміжних прав?

35. Які форми здійснення майнових прав на об’єкти авторського права і об’єкти суміжних прав?
36. Назвіть основні засади колективного управління майновими правами суб’єктів авторського права і (або) суміжних прав.
37. Охарактеризуйте правовий статус організації колективного управління майновими правами.
38. Які функції здійснюють організації колективного управління?
39. Назвіть сфери колективного управління майновими авторськими та суміжними правами.
40. У яких сферах здійснюється розширене колективне управління майновими правами?
41. У яких сферах здійснюється обов’язкове колективне управління майновими правами?
42. Які права належать суб’єктам авторських і суміжних прав у відносинах з організаціями колективного управління?

Завдання 1

Проаналізуйте пункт 2 статті 1 і статтю 16 Закону України «Про авторське право і суміжні права» та дайте відповіді на питання. Які твори віднесено до аудіовізуальних творів? Чи виникає співавторство на аудіовізуальний твір? Хто є його авторами? Чи може одна і та сама особа поєднувати декілька видів творчої діяльності? Як розподіляються права на аудіовізуальний твір? На основі аналізу Рішення Подільського районного суду м. Києва https://reyestr.court.gov.ua/Review/45166679 визначте, чим відрізняється аудіовізуальний твір від відеограми.

Завдання 2

На підставі аналізу Закону «Про ефективне управління майновими правами правовласників у сфері авторського права і (або) суміжних прав» охарактеризуйте правовий статус організації колективного управління. До яких видів юридичних осіб відноситься ОКУ? Хто може бути засновниками ОКУ? На підставі яких установчих документів діє ОКУ? На яких правових підставах ОКУ взаємодіє з користувачами майнових прав та суб’єктами авторського/суміжних прав? Визначте умови провадження діяльності ОКУ.

Завдання 3

Андрій, який страждає на психічну хворобу, пише музику. Одна із радіостанцій виявила бажання здійснювати ротацію його музики на радіо. Представники радіостанції звернулися до Андрія з пропозицією надати аудіозаписи для ротації, а також для включення уривків з його музики до

плейлистів радіостанції та анонсів радіопрограм. Посилаючись на норми законодавства, визначте чи може радіостанція використовувати написану Андрієм музику і на яких умовах?

Чи впливає обсяг право- дієздатності на можливість фізичної особи бути суб'єктом авторських прав? Які механізми здійснення майнових авторських прав неповнолітніми, недієздатними, обмеженими в дієздатності?

Задача 1

Упродовж 2022 року Миколою була здійснена розробка ідеї з наступним створенням мобільного застосунку для водіїв «Active Drive». У розробці застосунку йому допомагав його друг Петро. 01.01.2023 року такий застосунок був вперше оприлюднений як комп'ютерна програма-застосунок «Active Drive». Застосунок був розміщений Миколою у магазині мобільних додатків App Store, де пропонувався до продажу для користувачів мобільних телефонів iPhone і планшетів iPad. Відповідні дії підтверджуються даними аналітичної платформи App Store Connect з особистого кабінету розробника. Окрім того, спеціально для популяризації застосунку була створена окрема вебсторінка «Active Drive».

Застосунок користувався популярністю серед користувачів і активно використовувався шляхом продажів включно до 01.09.2023 року. Однак 02.09.2023 року застосунок було видалено службою підтримки App Store з магазину мобільних додатків за скаргою Петра.

Того ж дня Микола звернувся із заявою на реєстрацію авторських прав щодо застосунку. Але йому стало відомо, що Петро ще 01.02.2023 подав відповідні заявки на своє ім'я та станом на 02.09.2023 були прийняті відповідні рішення про видачу свідоцтв: про реєстрацію авторського права на твір (комп'ютерна програма), про реєстрацію авторського права на твір (веб-сайт), про реєстрацію авторського права на твір (застосовна програма).

Петро жодних порушень у своїх діях не вбачає. В якості аргументу вказує, що Микола на етапі розробки сам надав йому доступ до електронних ресурсів та носіїв, на яких зберігається усі необхідні дані та дизайн застосунку.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 2

ТОВ «Мобільний звук» уклало з приватною кіностудією «Світанок» авторський договір (строком на 12 місяців), за яким «Мобільний звук» отримало виключне право використовувати (шляхом відтворення, розповсюдження та сповіщення) музичні твори з кінофільму «Зірка» у формі рингтону, реалтону та рингбектону. Через два місяці після підписання договору з'ясувалося, що конкурент товариства – ПП «Доріжка» розповсюджує музичні твори до

згадуваного кінофільму через свій веб-сайт як рінґтони до мобільних телефонів. Жодних договорів ані «Мобільний звук», ані приватна кіностудія «Світанок», ані автори музики до кінофільму з ПП «Доріжка» не укладали. І взагалі про розповсюдження та пропонування до продажу через мережу Інтернет таких рингтонів представники ТОВ «Мобільний звук» дізналися випадково, переглядаючи сайти з музичними новинками. Договору про управління майновими правами з жодною ОКУ правовласники також не укладали, бо не вбачали в цьому необхідності. Тому «Мобільний звук» звернулося до суду з позовом про заборону ПП «Доріжка» здійснювати відтворення, розповсюдження та сповіщення спірних музичних творів, а також щодо стягнення з відповідача 500 тис. грн. компенсації за порушення авторського права.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 3

Син відомого письменника Нестор, як єдиний правонаступник його авторських прав, звернувся з позовом до видавництва «Талант» про неправомірне використання творів письменника. Зокрема, йшлося про видання збірки творів автора тиражем 100 000 примірників без згоди Нестора з подальшим її продажем через книгарні.

Представник видавництва заперечував неправомірність оскаржуваних дій і стверджував, що батько Нестора ще за життя передав рукопис видавцю для ознайомлення і між ними велися переговори про укладення відповідного договору. Як доказ представник видавництва надав інформацію про переказ частини авторської винагороди письменнику (на підставі попередніх домовленостей) і представив копію платіжного документа. Видавництво порушень у своїх діях не вбачає, оскільки на момент смерті письменника практично всі ключові моменти договору було узгоджено. Щодо наявності в останнього правонаступників їм взагалі нічого не було відомо.

На підтвердження своїх прав Нестор надав заповіт, згідно якого батько передав усе майно та права йому. І оскільки договір між батьком і видавництвом укладений не був, про отримані батьком кошти йому не відомо, Нестор вимагає припинити порушення його авторських прав та відшкодування шкоди.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 4

У продажу на полицях музичного магазину «Звук» представниками однієї з організацій колективного управління виявлено 100 примірників неліцензованих дисків із записами популярних сучасних та давніх виконавців. Майнові права

частини цих виконавців передані в управління ОКУ на підставі відповідних договорів. Також ОКУ виявлено 100 примірників носіїв з цілком новими студійними записами молодих популярних виконавців, які ще не вийшли у продаж.

На своє виправдання продавець магазину пояснив, що диски отримав від надійного постачальника, а він як розповсюджувач продукції відповідно до чинного законодавства тепер не зобов'язаний маркувати диски. Щодо нових студійних записів, то вони зроблені виключно для особистого користування і не пропонуються ним до продажу. А велика кількість копій зроблена ним виключно з метою збереження цінних записів від втрати чи пошкодження. Продавець також зазначив, що ОКУ не може за власною ініціативою проводити перевірки розповсюджувачів музичної продукції.

Дайте правовий аналіз ситуації та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

Задача 5

Левко, перебуваючи у трудових відносинах з агенцією перекладів «Поліглот», здійснив авторський переклад літературного твору Писаченка. Вважаючи себе єдиним суб'єктом особистих немайнових і майнових авторських прав на переклад, Левко самостійно подав заявку на отримання відповідного свідоцтва.

Роботодавець Левка звернувся до адвоката з проханням дати роз'яснення щодо:

1) потреби реєстрації авторських прав,

2) розподілу авторських прав на службові твори,

3) правомірності дій Левка в описаній ситуації,

4) способів захисту його прав як роботодавця.

Дайте правовий аналіз ситуації по кожному питанню та вирішіть спір з посиланням на норми чинного законодавства.

ТЕМА 4. ПАТЕНТНЕ ПРАВО. ПРАВОВА ОХОРОНА ВИНАХОДІВ І КОРИСНИХ МОДЕЛЕЙ, ПРОМИСЛОВИХ ЗРАЗКІВ

Теоретичні питання:

1. Винахід та корисна модель як об'єкти права промислової власності. Умови надання правової охорони винаходу (корисній моделі).
2. Патент: поняття, правова природа та види. Право на одержання патенту. Порядок одержання патенту. Міжнародна заявка та пріоритет. Експертизи

заявки на винахід (корисну модель), промисловий зразок. Реєстрація і видача патенту.

3. Особливості правової охорони окремих винаходів (корисних моделей): секретний винахід (корисна модель). службовий винахід (корисна модель).
4. Права власника патенту. Дії, які не визнаються порушенням прав власника патенту. Примусові ліцензії.
5. Припинення дії патенту та визнання прав на винахід, корисну модель недійсними.
6. Способи та порядок захисту прав на винаходи та корисні моделі.
7. Промисловий зразок як об’єкт права промислової власності. Умови надання правової охорони.
8. Види промислових зразків. Особливості правової охорони незареєстрованих промислових зразків.
9. Припинення дії свідоцтва (патенту) та визнання прав на промисловий зразок недійсними.
10. Способи та порядок захисту прав на промисловий зразок.

Питання для самоконтролю:

1. Охарактеризуйте винахід як об'єкт патентного права.
2. Охарактеризуйте корисну модель як об'єкт патентного права?
3. Які відмінності між винаходом і корисною моделлю ви можете назвати?
4. Що є об’єктом винаходу?
5. Що є об’єктом корисної моделі?
6. Охарактеризуйте новизну як умову патентоздатності винаходу (корисної моделі). Хто встановлює новизну винаходу (корисної моделі)?
7. Охарактеризуйте винахідницький рівень як умову патентоздатності винаходу (корисної моделі). Хто встановлює винахідницький рівень винаходу (корисної моделі)?
8. Охарактеризуйте промислову придатність як умову патентоздатності винаходу (корисної моделі). Хто встановлює промислову придатність винаходу(корисної моделі)?
9. Чим визначається обсяг надання правової охорони винаходу (корисній моделі)?
10. Хто має право на реєстрацію винаходу (корисної моделі)?
11. Які права має роботодавець винахідника у разі створення службового винаходу (корисної моделі)?
12. У якій формі подається заявка про реєстрацію винаходу (корисної моделі)?
13. Яка дата вважається датою подання заявки на реєстрацію винаходу (корисної моделі)?

14. Який порядок державної реєстрації винаходу (корисної моделі) на підставі міжнародної заявки?
15. Які види експертиз проводяться за заявкою на реєстрацію винаходу (корисної моделі)?
16. Охарактеризуйте патент як охоронний документ.
17. На який строк видається патент на винахід, патент на корисну модель? Чи може бути продовжено цей строк?
18. У яких випадках видається Сертифікат додаткової охорони на винахід?
19. Які дії не визнаються порушенням прав власника патенту на винахід (корисну модель)?
20. Яке значення примусових ліцензій і у яких випадках вони видаються?
21. Які способи захисту можуть застосовуватися при порушенні прав на винахід (корисну модель)?
22. Охарактеризуйте новизну як критерій охороноздатності промислового зразка.
23. Охарактеризуйте індивідуальний характер як критерій охороноздатності промислового зразка.
24. Які особливості правової охорони незареєстрованого промислового зразка?
25. Які повноваження Апеляційної палати НОІВ щодо правової охорони винаходів, корисних моделей?
26. Які особливості визнання недійсними прав на винаходи (корисні моделі) в позасудовому порядку?
27. Охарактеризуйте способи захисту прав на промислові зразки.

Завдання 1

1. Розмежуйте: винахід та корисну модель як об’єкти права промислової власності; порівняйте об'єкт винаходу і об'єкт корисної моделі.
2. Визначте відмінності: винахід (корисну модель) та промисловий зразок як об’єкти права промислової власності.

Завдання 2

Проаналізуйте визначення формули та опису винаходу/корисної моделі. Яке правове значення формули винаходу/корисної моделі?

Завдання 3

Проаналізуйте «положення БОЛАР» (Bolar Provision) в патентному законодавстві України (ч. 5 ст. 31 Закону України «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі»). Яке його правове значення та які можливості воно надає?

Ознайомтеся: Цуркан О. «Правило Болар» в Україні: чи виправдала надії патентна реформа 2020 р. Юридична газета. 2023. https://yur-gazeta.com/dumka-eksperta/pravilo-bolar-v-ukrayini-chivipravdala-nadiyi-reforma-patentnogo-zakonodavstva-2020-roku.html

Завдання 4

Проаналізуйте поняття «інформований користувач», яке використовується законодавцем для визначення умов охороноздатності промислового зразка.

Ознайомтеся:

1. Луїс Хімено Ольсіна. Удосконалення правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні Промисловий зразок. https://ukrpatent.org/i_upload/file/002-Designs-final.pdf
2. ЖИРКО В. В. Термін «поінформований користувач» в законодавстві України про охорону промислових зразків. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика : науково-практ. збірн.; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Випуск 7. К. : Інтерсервіс, 2021. с.29. http://www.ndiiv.org.ua/Files2/vydannia_2021/21.01_Sudova_7.pdf
3. САМОЛОВОВА Н. В. Загальні підходи до визначення інформованого користувача в судовій експертизі промислових зразків. Судова експертиза об'єктів інтелектуальної власності: теорія і практика : науково-практ. збірн.; НДІ інтелектуальної власності НАПрН України. Випуск 7. К. : Інтерсервіс, 2021. с. 125. http://www.ndiiv.org.ua/Files2/vydannia_2021/21.01_Sudova_7.pdf

Завдання 5

Проаналізуйте особливості правової охорони компонування напівпровідникового виробу.

Задача 1

Позивач є власником патенту на корисну модель «Модульне захисне сховище»:

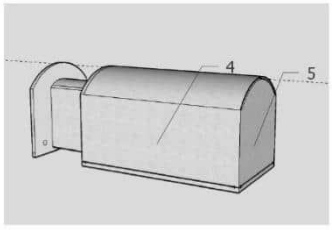

Фіг. 3

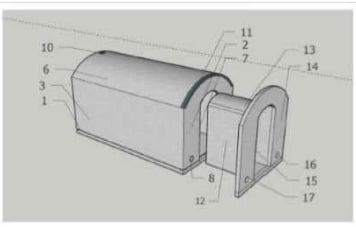

Фіг. 1

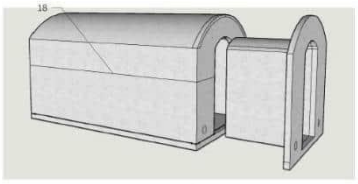

Фіг. 4

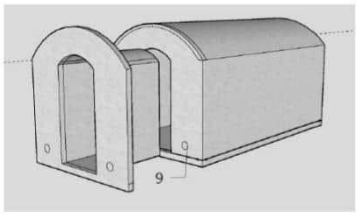

Фіг. 2

Зокрема, відповідно до формули корисної моделі: модульне захисне сховище являє собою монолітну арочно-зведену конструкцію, виконану у вигляді принаймні одного модуля життєзабезпечення, виготовленого із залізобетону, який містить основу, що служить опорним фундаментом і чорновою підлогою конструкції, опорні стіни і аркове склепіння, при цьому в одній з опорних стін виконано вхідний отвір, а також в одній опорній стіні розміщені вентиляційні отвори для монтажу вентиляційного обладнання, в арковому склепінні розміщено вихідний вентиляційний отвір.

Позивач подав позов до виробника ідентичних, на його думку, виробів, які відображають виріб, який охороняється патентом на корисну модель, що належний позивачу.

Відповідач заперечив позов, вказавши, що його виріб відрізняється від виробу, який виробляється відповідно до патенту на корисну модель «Модульне захисне сховище». В якості доказу подав порівняльні зображення сховища, яке виробляється відповідачем і позивачем, з яких вбачаються візуальні відмінності.

Проаналізуйте ситуацію. Які варіанти вирішення спору?

Задача 2

Ткаченко Р. є власником патенту на промисловий зразок (патент України від 12.10.2020 р. № 42567) –

Термінал самообслуговування:

ТЗОВ «ТЕРМІНАЛ ІННОВАЦІЯ ПЛЮС» у 2024 р. розпочало виробництво і продаж терміналів самообслуговування:

В результаті у м. Львові було розміщено понад 100 терміналів самообслуговування, які були вироблені ТЗОВ «ТЕРМІНАЛ ІННОВАЦІЯ ПЛЮС».

Ткаченко Р. надав ліцензію на виробництво терміналів, які охороняються патентом України від 12.10.2020 р. № 42567, фізичній особі – підприємцю Криськіву В., який виробив і розмістив у містах Львові, Луцьку, Рівному понад 30 терміналів самообслуговування.

Ткаченко Р. вважав, що ТЗОВ «ТЕРМІНАЛ ІННОВАЦІЯ ПЛЮС» порушує належні йому права на промисловий зразок, оскільки термінали є подібними (працюють як термінали самообслуговування), і споживачі можуть не розрізняти вказані вироби. Ткаченко Р. трактував вказані дії ТЗОВ «ТЕРМІНАЛ ІННОВАЦІЯ ПЛЮС» як порушення і разом з ФОПом

Криськівом В. подав позов до суду про захист прав на промисловий зразок.

Проаналізуйте ситуацію.

Чи у даному випадку має місце порушення прав на промисловий зразок? Відповідь обґрунтуйте.

ТЕМА 5. ТОРГОВЕЛЬНІ МАРКИ, КОМЕРЦІЙНІ НАЙМЕНУВАННЯ, ГЕОГРАФІЧНІ ЗАЗНАЧЕННЯ. ІНШІ КОМЕРЦІЙНІ ПОЗНАЧЕННЯ

Теоретичні питання:

1. Поняття, ознаки та функції торговельних марок (знаків для товарів і послуг), обсяг правової охорони.
2. Види торговельних марок. Охорона прав на добре відомий знак.
3. Умови надання правової охорони торговельним маркам. Підстави для відмови в наданні правової охорони.

4. Порядок подання заявки та оформлення прав на торговельну марку. Оскарження рішення за заявкою.
5. Права та обов'язки власника свідоцтва на торговельну марку. Використання знака для товарів і послуг. Дії, які не визнаються порушенням прав власника свідоцтва на торговельну марку.
6. Припинення дії свідоцтва на знак для товарів і послуг; визнання свідоцтва недійсним.
7. Охорона прав на комерційне найменування:
   7.1 Поняття, структура та вимоги до комерційного найменування. Співвідношення з найменуванням юридичної особи.
   7.2 Суб'єкти права на комерційне (фірмове) найменування.
   7.3 Виникнення права на комерційне (фірмове) найменування, зміст майнових прав інтелектуальної власності.
8. Охорона прав на географічне зазначення:
   8.1 Загальна характеристика географічного зазначення, умови та порядок надання правової охорони географічному зазначенню;
   8.2 Право на реєстрацію географічного зазначення; порядок подання та розгляду заявки на реєстрацію;
   8.3 Права, що випливають із реєстрації географічного зазначення та/або права на його використання та порядок припинення правової охорони географічного зазначення.
9. Інші комерційні позначення: особливості правової охорони. /Ознайомтесь з Постановою ВС від 18 серпня 2021 року, справа № 922/1966/18 https://reyestr.court.gov.ua/Review/99087668/

Питання для самоконтролю:

1. Наведіть приклади позначень, які не можуть одержати правову охорону згідно із Законом «Про охорону прав на знаки для товарів і послуг»
2. Охарактеризуйте колективну торговельну марку. Кому можуть належати права на колективну торговельну марку?
3. Охарактеризуйте розрізняльну здатність торговельної марки і як вона впливає на правову охорону?
4. Чи може прапор чи інші державні символи бути елементами торговельної марки?
5. Що не може бути об'єктом торговельної марки?
6. Чим визначається обсяг правової охорони, що надається торговельній марці?
7. Які види експертиз проходить заявка на реєстрацію торговельної марки?
8. Що слід розуміти під використанням торговельної марки?

9. Який строк дії свідоцтва на торговельну марку? Чи може він бути продовжений? Якщо так, то за яких умов? Якщо ні, то чому?
10. Перелічіть підстави припинення дії свідоцтва на знак для товарів і послуг.
11. Чи можуть особи мати однакові комерційні найменування? Відповідь обґрунтуйте
12. З якого моменту виникає право на комерційне найменування?
13. Чи можна передати майнові права інтелектуальної власності на комерційне найменування?
14. На який строк надається правова охорона географічного зазначення?
15. Чим визначається обсяг правової охорони географічного зазначення?
16. Що таке специфікація товару?
17. Яким географічним зазначенням не надається правова охорона згідно із Законом України «Про правову охорону географічних зазначень»?
18. Хто має право на реєстрацію географічного зазначення?
19. За яких умов одна фізична або юридична особа має право на реєстрацію географічного зазначення?
20. Перелічіть права, що випливають із реєстрації географічного зазначення. З якого моменту такі права виникають?

Завдання 1

Визначіть співвідношення понять: "комерційне найменування", "фірмове найменування", "найменування юридичної особи", "комерційне позначення".

Завдання 2

Ознайомтесь з реєстром географічних зазначень. https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/advanced/. Які українські зазначення набули правового режиму «географічного зазначення» протягом останніх 5-7 років. Проаналізуйте, які дані відображаються у відповідному реєстрі щодо географічного зазначення.

Завдання 3

Проаналізуйте Реєстр торговельних марок (https://sis.nipo.gov.ua/uk/search/advanced/). Знайдіть та збережіть (та/або роздрукуйте та/або перемалюйте/перепишіть) ті торговельні марки, які містять офіційну назву та/або міжнародний літерний код держави Україна та/або зображення імітації малого Державного Герба України.

Який порядок включення відповідних позначень до торговельної марки? Хто надає відповідний дозвіл та за яких умов? Ознайомтесь із Положенням про Комісію з надання дозволу на використання в торговельній марці офіційної назви та міжнародного літерного коду держави Україна та/або на включення до

зображення торговельної марки імітації малого Державного Герба України, затв. Наказом Міністерства економіки України від 20 грудня 2023 р. № 19944 (https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0188-24#Text).

Завдання 4

Складіть порівняльну таблицю правової охорони простої та добре відомої торговельної марки.

Задача 1

Олена є кулінарним блогером та активно веде власну сторінку в Instagram, де розповідає різні рецепти, варіанти поєднання продуктів та показує процес приготування різноманітних страв. Вона отримала свідоцтво на торговельну марку у класах 29, 31, 43 МКТП, на якій зображено композицію із овочів, зелені, м'яса та риби.

Дмитро є підприємцем та здійснює торгівлю (зокрема, і доставку) продуктами харчування, зокрема свіжими і консервованими овочами та фруктами, а також зеленню та м'ясом. Дмитро звернувся із позовною заявою до суду, в якій просив про дострокове припинення дії свідоцтва на торговельну марку, що належить Олені, внаслідок її невикористання. Свою позицію він доводив тим, що Олена не здійснює жодну підприємницьку діяльність, в якій би використовувалась зареєстрована торговельна марка. В той час як позивач вже тривалий час займається реалізацією відповідної продукції і навіть маркував спірною торговельною маркою пакети, в яких замовлення доставлялися клієнту.

Із наданих доказів судом було встановлено, що спірне зображення Олена використовувала у шапці свого профілю в Instagram, з якого вела свій блог.

Вирішіть спір. Свою позицію обґрунтуйте.

Задача 2

Троє друзів – Олег, Степан та Світлана, будучи студентами, брали активну участь в іграх КВН, писали власні жарти, стендапи, виступали на різноманітних заходах, брали участь у телевізійних шоу. При написанні одного з виступів друзі випадково вигадали слово «аркзум», що означало «комп'ютер» і згодом активно використовували його у своїх жартах, сценках, блозі. Через декілька років Олег та Степан заснували власну ІТ компанію, обравши для неї назву ТОВ «Аркзум». Після цього вони зареєстрували це словесне позначення, як торговельну марку.

Світлана звернулася до суду з позовом, в якому вимагала визнати недійсним видане свідоцтво на торговельну марку, а також припинити його використання як комерційного найменування, адже вона не давала згоди на використання відповідного слова.

Вирішіть спір.

Задача 3

Особа Q бажає створити та зареєструвати товариство з обмеженою відповідальністю «ПРОССЕКО», яке займатиметься торгівлею елітними алкогольними напоями.

Підготуйте правовий висновок щодо можливості реєстрації ТОВ з такою назвою з посиланням на норми чинного законодавства.

ТЕМА 6. ПРАВОВА ОХОРОНА РЕЗУЛЬТАТІВ ТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ З ЛОКАЛЬНОЮ НОВИЗНОЮ. НАУКОВЕ ВІДКРИТТЯ ЯК ОБ'ЄКТ ПРАВОВОЇ ОХОРОНИ. СЕЛЕКЦІЙНЕ ПРАВО

Теоретичні питання:

1. Правова охорона комерційної таємниці.
2. Правова охорона ноу-хау.
3. Правова охорона раціоналізаторських пропозицій.
4. Поняття наукового відкриття як об'єкта інтелектуального права.
   4.1 Суб'єкти прав на наукове відкриття.
   4.2.Права на наукове відкриття.
5. Охорона прав на сорти рослин:
   5.1Суб'єкти права інтелектуальної власності на сорт рослин.
   5.2 Умови набуття прав інтелектуальної власності на сорти рослин.
   5.3 Порядок набуття прав інтелектуальної власності на сорти рослин.
   5.4 Права та обов'язки, пов'язані із сортом рослин.
   5.5 Припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин та визнання їх нечинними.
   5.6 Захист прав на сорт рослин.
6. Охорона прав на породи тварин

Питання для самоконтролю:

1. Які відомості можуть бути віднесеними до комерційної таємниці?
2. Охарактеризуйте комерційну цінність як ознаку комерційної таємниці?
3. Які відомості не можуть бути віднесеними до комерційної таємниці?
4. Перелічіть майнові права на комерційну таємницю.
5. Який строк чинності майнових прав на комерційну таємницю?
6. Яка відповідальність може наставати за розголошення комерційної таємниці? Яким чином вона диференціюється?

7. Наведіть ознаки “ноу-хау” як об’єкта інтелектуальної власності.
8. Чим комерційна таємниця відрізняється від ноу-хау?
9. Наведіть ознаки раціоналізаторської пропозиції як об’єкта інтелектуальної власності.
10. Яким документом засвідчуються права на раціоналізаторську пропозицію?
11. Який строк чинності майнових прав на раціоналізаторську пропозицію?
12. Яким документом засвідчуються права на наукове відкриття?
13. Чому на наукове відкриття неможливо встановити майнові права інтелектуальної власності?
14. Назвіть суб’єктів прав інтелектуальної власності на сорти рослин.
15. Які права можуть набуватися на сорт рослин згідно Закону «Про охорону прав на сорти рослин?
16. Назвіть критерії придатності сорту для набуття прав інтелектуальної власності на нього.
17. Які вимоги до назви сорту рослин визначає законодавець?
18. Назвіть умови державної рестрації сорту рослин.
19. Охарактеризуйте права автора сорту рослин.
20. Охарактеризуйте права селекціонера сорту рослин.
21. Яка дата вважається датою подання заявки на сорт рослин?
22. Охарактеризуйте кваліфікаційну експертизу сорту рослин.
23. Які документи підтверджують права на сорт рослин?
24. Охарактеризуйте особисті немайнові права інтелектуальної власності на сорт рослин
25. Назвіть суб’єктів права на поширення сорту рослин.
26. Охарактеризуйте майнові права інтелектуальної власності на сорт рослин.
27. Який строк чинності майнових прав на сорт рослин?
28. Які обов’язки покладено на володільця патенту, суб’єкта майнового права на поширення сорту та підтримувача сорту рослин?
29. Охарактеризуйте підстави та порядок дострокового припинення чинності майнових прав інтелектуальної власності на сорт рослин.
30. Назвіть об’єктів племінної справи.
31. Назвіть суб’єктів племінної справи.
32. Охарактеризуйте права та обов'язки суб'єктів племінної справи у тваринництві.
33. Охарактеризуйте державну реєстрацію суб'єктів племінної справи у тваринництві, племінних і підконтрольних тварин та селекційних досягнень у тваринництві. Яке її правове значення?
34. Яким документом підтверджується якість та племінні цінності племінних (генетичних) ресурсів при їх придбанні, реалізації та торгівлі. Хто має право на його утримання?

Завдання 1

Розробіть порівняльну таблицю щодо понять “конфіденційна інформація” та “комерційна таємниця”. Визначте критерії для порівняння, а також спільні та відмінні риси зазначених правових категорій.

Завдання 2

Дослідіть правові механізми охорони комерційної таємниці суб’єкта підприємництва. Які договірні конструкції можуть бути застосованими на практиці для унеможливлення розголошення комерційної таємниці?

Завдання 3

Розробіть проект договору компанії “К” про нерозголошення конфіденційної інформації та комерційної таємниці її працівниками та контрагентами компанії.

Задача 1

С. закінчив навчання на факультеті прикладної метематики Львівського національного університету імені Івана Франка та влаштувався у компанію “Софт Комп” на посаду молодшого спеціаліста інформаційних технологій. У перший день роботи С. запропонували укласти договір про нерозголошення комерційної таємниці та конфіденційної інформації. У переліку відомостей, які не повинен розголошувати Смут, зазначено:

1. перелік клієнтів, з якими співпрацює компанія
2. методика визначення вартості послуг, розроблена компанією
3. розмір заробітної плати (неофіційної частини, в готівковій формі)
4. розмір бонусів, які нараховуються працівникам за вдало реалізовані проєкти
5. структура власності компанії
6. наявність вакансій на посади стажерів та практикантів
7. відомості щодо програмного забезпечення, яке використовується в процесі надання послуг клієнтам.

Надайте консультацію С. щодо правомірності розміщення зазначених відомостей у договорі.

Задача 2

Федак, працюючи фінансовим аналітиком компанії “Веселі перегони”, основним видом діяльності якої є організація ставок на спортивні ігри, випадково надіслав за допомогою засобів електронного зв’язку доступ до електронного

документу контрагенту, у якому містились відомості про алгоритми визначення переможця на сайтах з кібер-ставками.

Контрагент, отримавши такий файл, розмістив його на власному сайті, зазначивши, що ці "відомості надаються виключно в інформаційних цілях". Директор компанії "Веселі перегони" надіслав Федаку письмову вимогу-претензію щодо компенсації упущеної вигоди у розмірі 200 000 гривень, оскільки використовувати цей алгоритм компанія більше не зможе, а відтак, зазнає збитків. Федак відмовився оплачувати суму, зазначену у вимозі, зазначивши, що він не підписував жодні документи про нерозголошення. Окрім того, його не повідомляли, що зазначений файл відноситься до категорії "комерційна таємниця". Більше того, особи, що перебувають в трудових відносинах, не можуть бути оштрафовані.

Дайте правовий аналіз ситуації.

ТЕМА 7-8 (НА ДВА ЗАНЯТТЯ)
ДОГОВІРНІ ЗОБОВ'ЯЗАННЯ У СФЕРІ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОГО ПРАВА

1-ше заняття:
Питання 1-7
Завдання 1-4
Задачі 1, 2

2-ге заняття:
Питання 8-11
Задачі 3, 4, 5

Теоретичні питання:

1. Правочини і договори у сфері інтелектуального права у системі договірного права України: загальна характеристика, види.
2. Ліцензійний договір.
   2.2 Поняття, характеристика ліцензійного договору.
   2.2 Сторони, порядок укладення, істотні умови, форма ліцензійного договору.
   2.3 Права та обов'язки сторін за ліцензійним договором.
3. Ліцензія на розпорядження майновими правами інтелектуальної власності. Види ліцензій. Примусові ліцензії.
4. Договір про створення за замовленням і використання об'єкта права інтелектуальної власності

5. Договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
6. Договір про передання ноу-хау.
7. Договір про передання комерційної таємниці
8. Договір застави майнових прав інтелектуальної власності.
9. Договір про передання майнових прав інтелектуальної власності як внеску у статутний капітал господарського товариства.
10. Договір комерційної концесії.
    10.1 Поняття, характеристика, сфера застосування договору комерційної концесії
    10.2 Сторони, порядок укладення, істотні умови (особливі умови), форма договору комерційної концесії
    10.3 Права та обов'язки сторін за договором комерційної концесії
11. Зміна та припинення договору комерційної концесії
12. Інші договори у сфері інтелектуального права (договір між співавторами твору; договір між авторами аудіовізуального твору; договір між працівником та роботодавцем про розподіл майнових прав інтелектуальної власності на службовий твір).

Питання для самоконтролю:

1. Перелічіть види договорів щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності.
2. У якій формі можуть укладатись договори у сфері інтелектуального права? Які правові наслідки недотримання форми договору?
3. Визначте поняття ліцензійного договору.
4. Хто може бути стороною ліцензійного договору?
5. Охарактеризуйте предмет ліцензійного договору.
6. На який строк може бути укладений ліцензійний договір?
7. Які права та обов'язки сторін ліцензійного договору?
8. За яких умов може бути укладений субліцензійний договір?
9. Охарактеризуйте ліцензію як правову підставу розпоряджання майновими правами інтелектуальної власності.
10. Перелічіть види ліцензій за різними критеріями.
11. За яких умов може бути видана субліцензія?
12. Охарактеризуйте ознаки договору про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності.
13. Назвіть істотні умови договору про створення за замовленням та використання об'єкта права інтелектуальної власності.

14. Чи можна обмежити право творця за договором про створення за замовленням та використання об’єкта права інтелектуальної власності на створення інших об’єктів інтелектуального права?
15. Визначте поняття договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності.
16. Чи впливає укладення договору про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на раніше укладені ліцензійні договори?
17. Визначте поняття договору про передання ноу-хау.
18. Назвіть істотні умови договору про передання ноу-хау.
19. Охарактеризуйте права та обов’язки сторін за договором про передання ноухау.
20. Які особливості виконання, забезпечення виконання договору про передання ноу-хау?
21. Які особливості укладення, змісту договору про передання комерційної таємниці?
22. Які особливості виконання, забезпечення виконання договору про передання комерційної таємниці?
23. Визначте поняття договору застави майнових прав інтелектуальної власності. 24. Які права інтелектуальної власності можуть бути предметом договору застави?
24. Які права заставодержателя у разі невиконання чи неналежного виконання боржником основного зобов’язання, яке забезпечене заставою майнових прав інтелектуальної власності?
25. Охарактеризуйте договір про передання майнових прав інтелектуальної власності як внеску у статутний капітал господарського товариства.
26. Які права інтелектуальної власності можуть бути внеском у статутний капітал господарського товариства?
27. Які особливості передання прав інтелектуальної власності як внеску у статутний капітал господарського товариства?
28. Охарактеризуйте договір комерційної концесії та сферу його застосування.
29. Хто може бути сторонами договору комерційної концесії?
30. Який порядок укладення договору комерційної концесії?
31. У якій формі укладається договір комерційної концесії?
32. Охарактеризуйте істотні умови договору комерційної концесії.
33. Які особливі умови можуть бути передбачені договором комерційної концесії?
34. Які права та обов’язки сторін за договором комерційної концесії.
35. За яких умов може бути укладений договір комерційної субконцесії?
36. Охарактеризуйте відповідальність правоволодільця за вимогами, що пред'являються до користувача.

37. Які підстави та правові наслідки припинення договору комерційної концесії?
38. Які види договорів визначені Законом «Про авторське право і суміжні права»? Охарактеризуйте функції договору у сфері інтелектуальної власності.

Завдання 1

Які права інтелектуальної власності не можуть передаватися за договором? Проаналізуйте ч. 2 ст. 490 ЦК України, ч. 7 ст. 18 Закону «Про правову охорону географічних зазначень».

Обгрунтуйте чому відповідні права на комерційне найменування та на географічне зазначення не можуть передаватися за договором.

Завдання 2

Проаналізуйте Закон «Про електронні документи та електронний документообіг». Яким вимогам має відповідати договір, що укладається як електронний документ?

Проаналізуйте, чи можуть договори щодо розпорядження майновими правами інтелектуальної власності укладатись в електронній формі.

Завдання 3

Які особливості укладення, виконання, забезпечення виконання ліцензійних договорів, за якими передаються майнові права інтелектуальної власності:

1) на твір, створений у співавторстві;
2) на торговельну марку;
3) на винахід.

Завдання 4

Порівняйте види ліцензій:

1) невиключну, одиничну та виключну;
2) перехресну та примусову.

За яких умов може бути видана примусова ліцензія? Проаналізуйте ст. 30 Закону «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі». Які умови видачі примусової ліцензії на використання винаходу (корисної моделі)?

Якими іншими законами встановлена можливість видачі примусових ліцензій і щодо яких прав інтелектуальної власності?

Задача 1

У січні 2023 року між Петром Кайдашем (ліцензіар) та Володимиром Бойчуком (ліцензіат) був укладений ліцензійний договір про передання

останньому прав на використання скульптури “Соловейко”, автором якої є Кайдаш. За умовами договору Бойчук мав право використовувати скульптуру протягом 2023 року шляхом її публічного демонстрування у своїй приватній галереї “Art”. Сам договір було укладено до грудня 2024 року включно, ураховуючи усі зобов’язання за договором.

У жовтні 2023 року Кайдаш по телебаченню побачив, що його скульптура “Соловейко” виставлена на показ у галереї “Новітнє мистецтво” і планується до показу у січні-лютому 2024 року у галереї “Нова ера мистецтва”. Коли Кайдаш звернувся до Бойчука з вимогою про припинення порушення його авторських прав, Бойчук відповів, що будь-які порушення прав відсутнє і пояснив це наступним. Сам Бойчук з липня 2023 року є також директором галереї “Новітнє мистецтво”, а тому має право виставляти скульптуру у цій галереї. Окрім того, Бойчук з галереєю “Нова ера мистецтва” уклав субліцензійний договір, а первинний ліцензійний договір діє до грудня 2024 року включно, тому вказана скульптура може бути демонстрована і в останній згаданій галереї.

Проаналізуйте ситуацію та вирішіть спір.

Чи були порушені авторські права Петра Кайдаша? Чому? Якщо так, то які права інтелектуальної власності були порушені?

Чи мав право Бойчук укладати субліцензійний договір та на який строк?

Задача 2

Між Марією та Іванною був укладений договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід. Згідно з договором Марія зобов’язалась протягом 2024-2025 років створити винахід та передати його Іванні, а остання зобов’язалась оплатити створення такого винаходу до кінця 2024 року.

Проаналізуйте ситуацію.

Чи мали право Марія та Іванна укладати договір про передання виключних майнових прав інтелектуальної власності на винахід? Чому?

Яким договором Марія та Іванна могли урегулювати свої правовідносини?

Які обов’язкові умови повинен містити такий договір?

Відповідь обґрунтуйте.

Задача 3

Між ТзОВ “Кавуля” та ФОП Меланією Нечипорук було укладено договір комерційної концесії. Згідно із вказаним договором Меланія мала право використовувати торговельну марку товариства “Кава така як тре”, відкривши кав’ярню з таким же найменуванням у місці згідно з вимогами товариства, та облаштувавши її відповідно до стандартів, які ставить правоволоділець до такого типу кав’ярень із його торговельною маркою.

Через деякий час товариство звернулось до ФОП Меланії Нечипорук із повідомленням про розірвання договору в односторонньому порядку, обґрунтовуючи це наступним. Уповноважена особа товариства, відвідуючи заклад “Кава така як тре”, звернула увагу на те, що кав’ярня продає каву за ціною нижчою ніж встановлена у договорі та людям, які досягли похилого віку. За умовами договору, як стверджує товариство, правоволоділець встановив мінімальну ціну для продажу кожного виду кави, а також забороним продавати каву літнім особам, оскільки це шкодить їхньому здоров’ю.

Проаналізуйте ситуацію.

Чи має право товариство розірвати договір комерційної концесії в односторонньому порядку та на яких підставах? Чому?

Чи має право товариство встановлювати мінімальну ціну та категорії осіб для продажу кави, визначивши такі умови у договорі комерційної концесії?

Які особливі умови може містити договір комерційної концесії?

Задача 4

У березні 2024 року між ТзОВ “Бандура” та Іваном Ройбушем був укладений договір застави останнім його майнових прав інтелектуальної власності на торговельну марку “СкриПачок” на забезпечення виконання Ройбушем зобов’язань по виготовленню 50-ти музичних інструментів для ТзОВ “Бандура” до кінця 2024 року.

У вересні 2024 року Іван зауважив, що ТзОВ “Бандура” використовує його торговельну марку. Коли Іван звернувся до товариства з вимогою припинити використання його торговельної марки, останнє відповіло, що має повне право використовувати ТМ “СкриПачок”, обґрунтовуючи це наступним. Згідно з укладеним між Ройбушем та ТзОВ “Бандура” договором Ройбуш передав товариству усі свої майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку “СкриПачок”, а тому товариство має право використовувати вказану ТМ будь-якими способами.

Проаналізуйте ситуацію та вирішіть спір.

Яка мета укладення договору застави майнових прав інтелектуальної власності? Які істотні та інші умови укладення такого договору?

Чи були порушені майнові права інтелектуальної власності на торговельну марку Івана Ройбуша? Чи мало право ТзОВ “Бандура” використовувати ТМ “СкриПачок”?

Задача 5

Олександр створив комп’ютерну програму, авторські майнові права на яку за договором належать його роботодавцю. Роботодавець дав завдання Давиду

доопрацювати вказану комп'ютерну програму, і після її готовності оприлюднив таку під своїм найменуванням.

Олександр не мав заперечень стосовно того, що авторські майнові права на таку комп'ютерну програму належать роботодавцю як відповідно до договору, так і згідно із законом. Однак, Олександр вважав, що роботодавець не мав права надавати таку комп'ютерну програму Давиду на доопрацювання та, тим паче, оприлюднювати її під своїм найменуванням, оскільки це не було передбачено договором. На думку Олександра, такі дії роботодавця призвели до порушення його особистих немайнових авторських прав на ім'я та недоторканність твору.

Проаналізуйте ситуацію.

Чи відбулось у даному випадку порушення особистих немайнових прав Олександра? Чому?

Чи були порушені авторські права Давида? Якщо так, то які?

Чи мав право роботодавець передавати комп'ютерну програму на доопрацювання, якщо такого не передбачено у договорі?

Чи може у договорі між працівником та роботодавцем бути передбачене положення про передання прав на ім'я та недоторканність твору іншій особі?